Нови песнички рукопис Зорана Ђерића, под називом *Чарнок*, представља својеврсну аутобиографију: како самог песника, тако и његовог завичаја, чији је келтски назив у наслову. Све песме су у акростиху, тј. све песме имају у акростиху азбуку, односно свака од песама има 30 стихова, од А до Ш, колико имам и српска азбука, тако да им та врста задатости даје одређену дисциплину, али, истовремено, и форму, која ипак није свим песмама иста: иако имају исти број стихова, ипак се структура њиховог организовања са десне стране разликује – јер се понекад римује, чак по четири парне риме, а понекад се понављају одређене речи или речце. Све то иде у прилог песничкој вештини, не само да испуни одређену форму, већ и да у њој пронађе простор за испитивање језичке игривости, досетљивости, звучности, али и полисемичности речи у српском језику. Тако да је овај рукопис и својеврсна граматика српског језика, поигравање са правилима и задатостима, али и трагање и проналажење нових смислова и комбинација. При том, песник уноси озбиљан садржај у ове песничке форме: причу о историји свог завичаја, али и свог књижевног бављења проблематиком дома и бездомности, трагике и комике, поетике и етике, итд.

Симон Грабовац

Зоран Ђерић је посегнуо у прошлост, у традицију византијског, односно средњовековног српског песништва. Послужио се познатим, али од тада готово некоришћеним обликом азбучне молитве, испуњавајући је новим садржајима. Тај нови садржај је најављен већ насловом – *Чарнок*. Ово име је остало заборављено, баш као и насеље, дуго скривено под земљом. Релативно недавно је откривено келтско насеље на врбаском атару, у близини данашњег места Бачког Доброг Поља... То је, очигледно, заголицало машту песника. Зато су ове његове песме добиле још једну одредницу – завичајне, јер се у њима враћа дому, родном крају, али и другим питањима која вечито прогоне песнике. И не само њих.

У новом песничком рукопису преовладава оптимизам... Не одустаје се од ироније, али ипак постоји нада. Бездомник се враћа у дом. Проналази се смисао за певање. Кроз обнову традиције (архаичне песничке форме), указује се на њен песнички потенцијал, враћа се вера у слово, у реч, па и у стих. Песме служе као молитве, али и као дијалог са свакодневицом. Песник је у томе истрајан. Суверен. Вешт.

Дарко Гавриловић

ISBN 978-86-86601-23-0

ЧАРНОК

Зоран Ђерић

Зоран Ђерић

ЧАРНОК

GRAFOmarketing

Зоран Ђерић / **ЧАРНОК**

Штампање књиге помогли су:
Град Нови Сад - Градска управа за културу

Зоран Ђерић

ЧАРНОК

песничка монографија

GRAFOmarketing®
štamparija & digital studio
Нови Сад
2015

МАЈЦИ ДУШАНКИ
И УСПОМЕНИ НА ОЦА РАДОСАВА

Пролошка песма:

НУЛТА

[Ауто/поетика.]
Било да је у питању белина хартије на којој се започиње писање,
Више или мање ограничен простор,
Где се лагано распростире наше сведочење,
Дакле – литерарна егзистенција,
Ђенијална (geniale, *ит.* – генијалан), односно потпуно апсурдна,
Ескапистичка,
Жалосно бекство од стварности –
Знам да простора имам.
Или да је у питању простор који заузима соба у којој сам,
Јасно – изнајмљена,
Крајње неудобна, тескобна, у којој није
Лако усамити се, ни замислити над
Љигавим намештајем, и другим недостацима,
Маштајући о соби са библиотеком и лампом

Над столом, са удобном столицом или оном на
Њихање, свеједно, мислим
О томе без горчине, без
Патетике – простора имам и
Радујем му се.
Свестан сам да се
Тај простор шири погледом кроз прозор, на улицу и даље, где
Ћемо погледом допрети.
У нама остаје, такође, простор, унутрашњи.
Физичка ограничења у њему не постоје.
Хартија покушава да га опише, предочи, али
Целина је његова неухватљива.
Чим провири напоље – он се распе у светлости.
Џабе сваки покушај његовог ограничавања. Није тајна у
Ширини, већ у дубини, која је несводива, ментална.

Пут до Чарнока

Азбучне завичајне молитве

Пут поред Црне баре

AJ

Aj, aj, aj... тај свесловенски суфикс из прасловенског доба: *-aj*
Био је знак да смо живи, без обзира на све невоље, тај уздисај
Веза је наша са створењем од кога смо се одвојили рођењем, а пороћај
Где год да се десио, за све време нас је обележио, одредио наш положај,
Датум више није само датум, имендан, рођендан, већ и догађај,
Ђам (од мађ. *gyám,* „потпора“), „као дебела даска одозго преко дна,
Е да се дно не би преломило“ (Вук), да не буде какав белај.
Жвокно или жвркно (*podicis fissura)* велика рупа је знај,
Зар ћемо једном злојешу гледати у сваки залогај?
И кад немаш одговор посегнеш за копулативним везником *и*,
Јер он је, истовремено, у служби демонстративне заменице *ја, је,*
Која је у одређеном виду придева - у компаративу и суперлативу:
Леп и *лепши, најлепши,* јер се *и, ја, је* спојило са придевом, а не са
Љепотом (именицом). У питању је енклиза, која ће у дативу
Малаксати, али језичка свест ће то препознати као деноминал. Не,

Није то моја маленкост. Немам намеру да негирам садржај, нити да
Њерчим, *импф.* „псовати, викати, мрмљати“. Зацело се ради о
Ономатопеји, јер ово негде значи: „крктати“, као грах у лонцу,
Па и „режати“, као пас. Са
Редупликацијом *њуњорити* – значи и плакати (Бока),
Стењати у сну (Црна Гора). Овамо можда и *њурити*:
Тако бити љут, да не желиш да говориш.
Ћутати, дакле, с разлогом или без њега,
Уместо да признаш своју
Фалинку – да си *њоњо,* м (Србија):
Хумористичка ономатопеја образована као хипокорисник.
„Церебрална жена не броји ни подвиге ни тријумфе“ (Дучић).
Чистунац си или догматичар. Почешљај се, врати чешаљ у
Џеп и докажи да ниси брав без рогова, најгора
Шуша у селу, већ да си шушак, тврдокрилац, *Helodes.*

Бездомност

БЕЗДОМНОСТ

Апстрактну именицу типа: радост, младост, старост, вечност, итд.
Бездомност, проналазимо само у пољским речницима (bezdomność, *f*).
Вид за који сам се определио редак је, али могућ. Није изведен од
Глагола, него од придева *бездомни*; *бездоман* је онај који је остао без
Дома, *бездомник*, али и: *бездомовник*, онај који је без домовине.
Ђубре, на улици, спава на картонским кутијама, увијен новинама.
Е то је онај *бездомный* без крова над главом, без куће и кућишта!
Живот му стално виси само на једној жици, ако је то уопште живот.
Зар ће овај *bezdomny, bezdomek, bezdomovec* икада имати свој дом,
Или домовину, свој кућни праг? Остаће увек скитница, пробисвет.
Јер, познато је да се песници не сналазе најбоље са својим породицама.
Кућа није увек дом, а дом је и метафора, па и својеврсна поетика.
Лубомир Долежел уводи термин "истраживачке традиције". Док је
Љубомир Мицић безуспешно тражио *Кола за спасавање*, јер су
Му претходно забранили зенитистичку псовку: *Стотину вам богова*!

Не би му данас прошла ни збирка *АнтиЕвропа* (1926), та
Његова разочараност у западноевропске вредности и засићеност
Оним што је пропагирано као европска култура. Залагао се за
Примитивизам и изворност, за балканизацију и варваризацију,
Руску уметничку авангарду, конструктивизам, уместо заноса
Свестан уметнички рад, са јасно одређеним циљем и намером.
Тек када дође у Париз, увериће се у немоћ авангарде. Она
Ће померити границе, симболичке, па и по-етичке,
Уметности у XX веку. Али не толико као ратови и револуције,
Фашизам и комунизам, затвори и логори, тортуре и убијања.
Хуманистички аспект не можемо занемарити.
Цензуру, политичку и стваралачку неслободу.
Чак и геноцид над појединим народима!
Џумбус уместо реда. Ништавило уместо Апсолута.
Шило за огњило. Не живот, него пуко преживљавање.

Bampa

BATPA

Алварезов *Окрутни*
Бог, а не *Отворено писмо Богу*.
Вештице, Мишлеове. Ватра је
Град у Молдавији, раније Гидигич.
Дело *Ватра у башти*, написао је Милан
Ђорђевић; *Ватра и ништа* је збирка
Есенцијалног Бранка Миљковића. У
Животу и обичајима српског народа,
Записан је утицај ватре (Сима Тројановић).
И другима је ватра била изгарање, изазов:
Један Француз је написао роман *Ватра*,
Као и Стивен Ј. Пејн – *Ватра : сажета повест*.
Лектира коју препоручујем: *Ватра и крв*, од
Љубимца богова, Ернеста Јингера (104 године!).
Много другачији од претходног је роман Владимира

Набокова – *Бледа ватра*, поема о смрти и оностраном.
Њен мистериозни аутор је Џон Шејд, а не Роберт Фрост.
Овлашћен је да заступа идеје писца, без учешћа Бога.
Пародира католичанство и нихилизам. Погледај у:
Регистар, у знаковити Индекс имена, јер «отуда...
Са Понта [Црног Мора] нежан ветрић пири».
Ту је хронологија догађаја, сашаптавања која
Ће опетовати низ мотива: поред мотива смрти,
У роману се опетује мотив птице: свилорепа, дрозд;
Фамилију чине орнитолози, а породична кућа је – гнездо.
Хејзел, несрећна кћерка песника, њена фасцинација
Црнином, «амбисом који мами». У тој
Четвртој димензији, одавно су већ изгубљени:
Џек Греј, Градус, Кинбот и
Шејд, свилорепа и њен одраз.

Горе

ГОРЕ♣

♣Гостујућа песма. Будући да је овде реч о својеврсној песничкој монографији, одлучио сам се да додам неколико песама из претходних књига, које су такође азбучне молитве, а којима је и овде место. Песма «Горе», написана је у авионима: Варшава-Рим, Рим-Бари, Бари-Милано, Милано-Варшава, априла 2001. године.

Алпе су биле под снегом
Бескидске горе поплављене
Велебит је прогутала магла
Горе изнад облака летео сам
Динарске горе више не горе
Ђенова је обасјана сунцем
Елба као дугме на наполеоновском мундиру
Жуте се Апенини
Злокобно се диме Везув и Етна
Изнад мора изнад гора летео сам
Јадран је по правилу био плав
Као у песми као у сну
Летео сам а нисам крилат
Љубазна стјуардеса LOT-а (Polish Airlines)
Могла би бити мој анђео
На послужавнику ми доноси Château Montrabech

Њиме се опијам први пут
Овде на облацима то и приличи
Потом обедујем паштету
Роловану сувим кајсијама
Сад први пут примећујем сапутнике
Тоалет у авиону такође користим први пут
Ћутке посматрам оне који пролазе према тоалету
У репу авиона и записујем у свој нотес:
Француско вино је из 1999. године
Ходочасници су летели за Ватикан
Царство облака је био мој циљ
Часна сестра се најдуже задржала у тоалету
Џентлемен преко пута је читао чланак под називом
[“Апостол другог света”
Шав на чарапи моје сусетке био је беспрекоран
[као и њен чланак уосталом.

Дом

ДОМ

Аристотел је тврдио да је дом највећа људска творевина,
Будући да настаје увек са циљем, никад случајно.
Витрувије то доказује својим књигама о архитектури, али и
Градећи домове за римске цезаре и сенаторе.
Дом је прареч, како то тврде етимолошки речници.
Ђанбатиста Вико је био први
Етнолог, веровао је да су људи
Живели као митска бића,
Значи – као поетске личности, па је
Историја само производ људске имагинације.
Језикозналци нам указују да је у основи речи „дом“:
Кућа, њена градња, састављање – свршена радња.
Лат. domus, првобитно је значио: оно што је саграђено,
Људска творевина, која треба да послужи као замена за
Материнско крило, склониште. Ново уточиште,
Наравно, не остаје без очеве заштите, јер

Његов ауторитет се не доводи у питање.
Основна значења речи „дом“ односе се на
Породицу, домаћи кутак, блискост, топлину,
Радост и рад, јер човек је, пре свега, радно биће, али
Се и игра, док је дете, *homo ludens*, док не посегне за
Туђим територијама, што је у основи ратника. Да ли
Ће тако изгубити старо а освојити ново,
Увек ће остати питање -
Филозофско,
Хисторијско.
Цензус антрополога,
Чест, јер дом је више од симбола.
Џак у који можеш да гурнеш
Шта хоћеш, ако можеш да понесеш са собом.

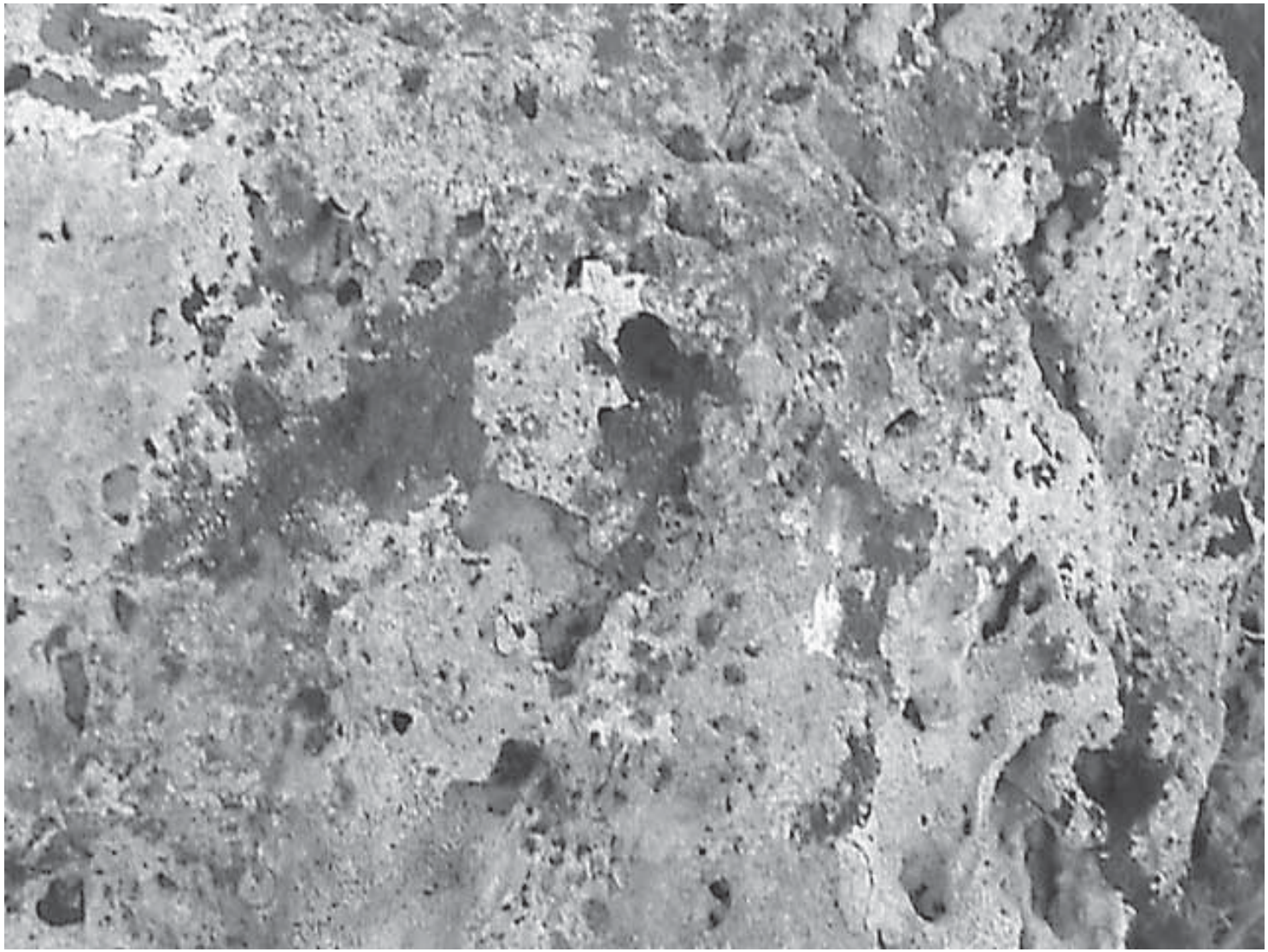

Ђубриште

ЂУБРИШТЕ♣

♣Гостујућа песма. Написана током пропутовања кроз Будимпешту, у марту и априлу 2001. године. Посвећена Данилу Кишу.

Апсурдност свега тога, бескрајна је!
Боже, Ти знаш зашто сам сумњичав и не
Видим нигде лепоту, него само
Грдобу, а тамо где би требало да се
Дивим – ја сам згрожен, разочаран – све је
Ђубриште: бивше, бивствујуће, будуће – ништа није
Екскомуницирано, егзистира истовремено
Жртвујући посебности, нагињући свевременості,
Зачињући безвременост. Боже, опрости!
Изгњило је, изједено рђом и црвима – то
Јагње, та јабука, те јасле; тај јеретик на
Крсту није Јован, него Јов, кудитељ.
Лајаће, док не прегризе језик.
Љутит, он не разликује појање од дреке
Мачије, жртву од страдалника, грех и страх.
Нагнај га, молим те, Господе, надоле,

Њему под небом нема места,
Огњена земља је за обешчашћене, *О. С.*,
Пејоратив, памфлет а не псалм и палимпсест.
Радшта сам се имао родити, радити на
Себи, на земљи, на папиру, ако ћу сагњити,
Такође, попут обичног цвета, плода или звери?
Ћуп коју воду не држи. Ћушнут у ћошак.
Уложак крвави, непропустљив. Уш.
Ферментирана флека. Флуор.
Хемоглобин, хемороид.
Целулоид. Црв.
Чиме да се заменим пре него што ишчилим у
Џумбусу одбачених предмета,
Што чаме непотребни и небитни?

Ексери

ЕКСЕРИ

А чиме је причвршћена Нојева
Барка, ако су их *први* употребили Римљани?
Варвари су такође пловили, нека склоништа
Градили. Издуженог, ваљкастог облика, били су
Дрвени, са нашиљеним једним крајем. Уместо
Ђулади, на механичком сату, висили су
Ексери, али они су већ били од ковине, од
Железа, изливени у неком од калупа. Чак и златни!
Златни ексер је представљао врхунац.
Иначе су од челика, бакра, месинга, алуминијума,
Још ако су и поцинковани или пластифицирани...
Кровни, квадратни, кукасти, како би се
Лако хватали за зидове и плафоне од трске.
Љуске су спадале, ако их нису добро приковали,
Мацолом, чекићем... Није лако тако висити

На ексеру – бити на диспозицији... Знаш, јер си
Њушкало са добрим њухом, пре него ли и тебе
Окаче о клин и оставе да висиш, док и
Последњи ексер не буде закуцан у ковчег. С
Разлогом: нема радости док те ударају у главу.
Савијање, кривљење, опирање не помаже,
Тешко ћеш избећи судбину, клешта
Ће те вратити у стање покорности,
У положај због кога си ухваћен за врат.
Фиксација распећем, али није сваки распети –
Христ, нити ће васкрснути. Крст је
Црвоточина узела под своје, испадају
Чавли, изгрижени рђом, зубима времена...
Џаба смо их учврстили уверењима, као
Шаркама, иступљеним главама.

Жалбеник

ЖАЛБЕНИК

Амбијент
Без светлости,
Веома налик на
Губилиште, где те
Држе само док не
Ђипиш у ваздух,
Ескивирајући подметач.
Желудац ти се проспе по
Зидовима и средиштем.
Излетиште жучи.
Јецам, не, јечим.
Као да нисмо чеда, него заморци у
Лавиринту, који није више митски, него
Људски, јер чудовишта нашег века
Могу да имају људска имена и лица.

Немогућност да се пронађе излаз
Њих тера тера тера на
Очајнички покушај да се напусти
Предворје мрачно, које неко зове дом.
Радије бих га назвао
Стратиштем.
Тренутак је да се престане са
Ћутањем и да се ћутња преметне
У говор или барем крик.
Физиономија лица показује жељу.
Хабитус – психички и физички.
Цитостатици су ми у ћелијама,
Чудовишта нашег века,
Џабалебаре Џабалебовићи,
Шпекулишу хоћу ли шчврснути.

Пећ из Чарнока

ЗЕМЉА

Археологе, аматере, чланове историјског друштва
Бач-Бодрог жупаније из Сомбора, крајем XIX
Века, привукло је земљано утврђење, старо више хиљада
Година. Према извештајима тадашњег бележника
Друштва,
Ђуле Киша,
Експедиција је била успешна: карбонизовано
Жито и пећ са доста гара, извађени су из жуте
Земље. На западној страни насеља.
Из једне од ископаних сонди. Интересовање стручне
Јавности је поново побуђено тек средином XX века,
Када је Шандор Нађ пронашао некрополу на
Левој обали Црне Баре:
Људске и животињске кости, средњовековне
Могиле. Истраживања наставља Војвођански музеј из

Новог Сада, 1984. године.
Његови истраживачи
Овај локалитет обилазе
Повремено и данас.
Расути у сондама, поред келтске
Су и фрагменти римске и средњовековне керамике.
Ту су пронађени: гвоздени келтски кључ,
Ћупови украшени косим
Урезима и хоризонталним ушкама,
Фрагменти, жигосани орнаментима.
Хлебови од јечма (Hordeum vulgare) и проса (Panicum miliaceum),
Цењени су више од других, у плодној равници, прекривеној
Черноземом. Скордисци су из Чарнока у
Џаковима износили своју „златну руду“, до суседа у
Шумовитим регионима, за исхрану војника и грађана.

Изгубљеност

ИЗГУБЉЕНОСТ

Ако ти је речено: Ништа не
Бацај! Ништа не одбацуј! Зашто не
Верујеш у то? А ти си верник, зар не?
Градим песму од те грађе, зато не
Дам да пропадне оно што је са
Ђубришта, оно што сам сакупио са
Ентузијазмом. Нема то везе са
Жељом за гомилањем. Можда има са
Зрелошћу, па се зато и питам: зар
Изгубљено не може да буде пронађено? Зар
Је одбачено нешто неупотребљиво? Зâр
Којим је прекривена свака ствар. Зар?
Лепо је речено: Лепота је порочна. О,
Људи наседају на то, не питајући зашто. О,
Можда је боље бити одбачен, а чедан? О,
Не буди наиван, кад нико није, напротив. О,

Њима је то само изговор за неморал, као да
Он није прикривен у тзв. чистунству, као да
Потенцијал одбачених предмета бледи, као да
Расутост у светлости исту избледи, као да
Све не може да буде стих, један од оних који
Те просто хвата, понесе, можда баш онај који
Ће да посведочи о теби, а ти не знаш који,
У ком тренутку и да ли је то баш тај који
Фаталну твоју судбину кроји.
Хартија трпи све, хвала јој што постоји!
Црно на белом, ако је наш једини траг црн,
Чему страх? Прихвати то као свој трн.
Џекпот, или главни згодитак на рулету,
Шаблон, по ком си и сâм распет у свету.

Jepec

JEPEC

Ако
Бога и природу
Везујемо као целост,
Грешимо, јер тако не тврди
Догма због које је
Ђордано Бруно спаљен на ломачи: није му пријао
Еквиноцај – није могао да буде равнодушан,
Жудео је бескрају Свемира,
Знао је све *О узроку, принципу*
И
Једном.
Као да се и може знати о нечему другом.
Лакомислен је човек и лакше подноси друге
Људе, ако верује да су као он, или да су једно.
Можда то и *није истинито, али је добро смишљено.*

Наравно, то није и једина
Његова кривица.
Оптужен је и спаљен као
Пример свима који мисле да постоје
Различити
Светови.
Тврдећи тако нешто докле
Ћемо доспети?
Универзум је само један:
Фебруара 1600. то је и доказано.
Хијерархија се не може нарушавати. Мада
Цветни трг није место за ломаче, а
Чин спаљивања није исто што и проливање крви.
Џелат ти није ставио омчу или одсекао главу.
Што си тражио, брате, то си и добио...

Корифеји

КОРИФЕЈИ

Анатомија је кључ дијагнозе, а чула су кључ истине.
Био је највиши. Био је највећи. Био је део нечега. Био.
Веровао у нешто. Видео даље од нас. Али више није
Главни. Ни Вођа ни Коловођа ни Хоровођа. Где је
Други? Да ли ће бити друкчији? Достојанственији?
Ђовани Моргањи (Giovanni Morgagni) би упитао: *Ubi*
Est morbus? Где је болест? Чуо би „крик оболелог органа".
Живот препознао у смрти... Није решење у спекулацијама.
Заударајући апцест је продирао у мишиће.
Изашла је велика количина смрдљивог гноја.
Још мало стрпљења... Ми смо јадни а не дични
Корифеји, колега.
Лањски снег је важнији
Људима - од поезије коју пишемо...
Можда си у праву. Милост

Не можеш очекивати, ни самилост.
Њима није стало да сазнају истину:
Од излива крви у мозак умрећемо.
Патолошка лобектомија ће то показати.
Руине смо ми, већ одавно, знамо,
Само што нећемо то да признамо, јер
Тад нас неће одвести Тамо, где
Ће нас дочекати Она, која није Пенелопа,
Увелико испрошена, иако је
Фалична, није само изгубљена у
Хелиоцентричности. Хумке
Цивилизације су још свеже.
Чудиш се: чему? чије?
Цараш по остацима.
Шачица је преостала од стварности.

Лектира

ЛЕКТИРА

Ab ovo – значи, од самог почетка
Бирао сам књиге које су ме, најпре,
Визуелно привлачиле, а потом и
Грађом, коју је најављивао наслов.
Држим у руци књигу из 1982. године,
Ђутуре одабрану са прашњаве полице:
Естетика модерног театра. У
Жељи да проверим чиме ме привукла
«Зодијак» библиотека, читам списак
И видим подвучене наслове:
Јонеско и његово позоришно искуство,
Кабала и њена симболика,
Лавиринт у човеку (К. Јунг),
Људска трагедија: *Фашизам и интелектуалци*,
Маркс, Кјеркегор, Хајдегер...

Није ме тада интересовала идеологија, Ниче и
Његова *Воља за моћ*. Али ме привлаче
Октавио
Паз, својим *Луком и лиром*, а
Ролан Барт књигом
Сад, Фурије, Лојола.
Такође – *Сузе Еросове*, Ж. Батаја.
Ћаскали смо о еротизму,
Увек у потаји, а потом читали
Фукоа, *Историју сексуализма*.
Хвалисали смо се својим подухватима,
Цитирајући поједина места из оног што смо
Читали. *Чаробни брег* чували у чакширама.
Џојсову Нору или Моли сањали. Привиђала нам се
Шелијева Мери или Франкенштајн.

Људски

ЉУДСКИ♣

♣Гостујућа песма. Овде унеколико измењена. Уместо пређашњег наслова, „Љубав и смрт“, овде је дат наслов „Људски“, који више одговара контексту нове књиге. Изостављен је мото, два стиха Данила Киша: „Изнех из љубави, ко сви други, сва / неизмерна своја, јединствена Ја“, као и датум и место када је први пут записана: Бар-Будва, лето 1999. године.

Амбициознији од мене размишљали
Би о будућности, о битисању у
Временима нимало врлим.
Гледаоцима телевизије Стварност је
Далеко ближа (мени је та блискост далека).
Ђачке лекције још нисам савладао.
Екскурзије у не-стварност сада су пуки егзибиционизам.
Жмурим, размишљам о смени светлости и сенки,
Затим о смењивању дана у ноћи, лета
И
Јесени, потом о предстојећој смени два века,
Крају или почетку Миленијума.
Лепота је почетак ужаса,
Љубав и смрт у основи свега постојећег.
Месец, његово помрачење, злослутна

Најава смака света –
Њима је била туристичка атракција
Оно што је на нама, пре тога, испробано.
Природа нас је опоменула и поштедела.
Ракете су биле мање штедљиве.
Сведоци смо како (и које) су се слутње остварилe.
Танатос нас је походио лично, одсуство Ероса
Ћемо надокнадити Мржњом.
Увек смо умели да узвратимо.
Формално – обамрли смо од страха, не можемо се
Хвалисати да нисмо, јер нам је занемео језик, а перспектива ни
Црна ни бела, нимало ружичаста. Песници су,
Често, лоши пророци. Страхоте откривења
Цилитају се,
Шибају по сопственој кожи.

Маска

МАСКА

Античка маска, персона, којом
Би глумац заклањао своје лице,
Верујући да се не скрива од
Гледалаца, него од себе,
Да би могао да се поистовети са ликом.
Ђурић, Н. Милош, у *Историји хеленске*
Етике нам открива да је глумац са маском
Жудео да буде свако, а
Зашто не би остајао бар делимично
И личност са својим
Ја? Позајмљивао је свој глас, тело,
Као и руке и ноге, том
Лику од кога није добијао
Људске особине, него само
Маску, са неком гримасом,

Нагрђено лице, најчешће.
Њему је било свеједно да ли је
Он или Она (тада нисам знао за
Песоу и његове хетерониме,
Резоновао сам, ипак, слично:
САМ СЕБИ САМ СВЕ.
Тај стих је параномазија. То
Ћу сазнати 35 година касније,
У Врбасу, на гимназијској прослави, у
Фискултурној сали, а после на
Хауби аутомобила, који је био
Црвене боје, цитроен,
Чини ми се. Почупао сам
Џемпер, мајицу и остало
Што је скривало моју Персефону).

Надгробије

НАДГРОБИЈЕ

Ј.С.П.

А како да тумачимо преображај смеха из ништа?
Бергсон би рекао ако можете да се смејете нечему,
Ви можете и да се не смејете ничему. По вољи вам!
Где ништа не засмејава свакако *a priori,* комично се
Добија грубим поништавањем, намерним извртањем.
Ђаволасто или нихилистичко *Надгробије самоме себи*.
Етјен Сурио би овде видео „трагичне параметре“,
Жерар Женет универзалан и апсолутни принцип.
Зар није то кантовски подсмех и изругивање са смрћу
И пролазношћу? Остаје нам *име*, вечно у књигама,
Једино: *тело нам ништа. Ум такође ништа.Све је,*
Каже, *ништа. Сенка и ништа.* Какво олакшање!
Личи ми то на *comic relief*. Са смехом је лакше
Људима да оду, па чак ако и не лечи и не исцељује,
Можда то и није најпотребније, металитерарна

Намена није увек и естетска, вредносна функција,
Њу не треба потцењивати. *Ништа из ништа*.
Овде је реч о предсказању сопствене судбине, о
Пародији у два дејства: за живота и после... изврГавање
Руглу клишеа високог ранга... а можда и о
Симпатији и антипатији, или *Чудноватој болести*?
Тумачења су разна, дијагнозе, свесне обмане. То
Ће нам заиста помоћи да се преобразимо: из болесне
У здраву особу; из ненормалног у нормално стање.
Фигуре „по интензитету“: *ништа из ништа*. Фигуре
Хумора: литота (*under-*) и хипербола (*over-statement*),
Цењене су међу писцима и теоретичарима комедије.
Чељад овог века све чешће су у његовим чељустима,
Џандрљив муж са *Злом женом,* травестија или тенденција?
Шта да напишем на свом Надгробију, драги ЈСП?

Њ.В.

Ђ.В.♣

♣**Ђ. В**. Читај као: *Њена величанства*. Пун назив ове песме је „Њена величанства Завист и Зло“. У питању је гостујућа песма „Авлија, проклета“. Пређашњи наслов је очигледно био према првом стиху песме, што је тада било примерено, јер је песма отварала књигу *Аз бо виде* (2002). Очигледна је, наравно, инверзија наслова *Проклета авлија*, скривена посвета Иви Андрићу и књизи којој се враћам и у песми „Облак“.

Авлија, проклета
Беше отворена
Видех
Где
Демони
Ђаволски
Егзекутори
Журно надиру кроз
Завратак.
Избећи
Јовову судбину
Косовску битку
Лилипутанију
Љешанску нахију
Мазохизам, геноцид...
Не знам. Можда се и могло.

Њ.В. Завист и Зло
Оглушила су се на молбе и молитве.
Пауци су небо премрежили.
Разделили га на
Светло и
Таму. Такав им
Ђеф или задање.
Уљези су ту
Факат!
Хрле
Цревари, *цријевари*
Човечје
Џигерице да
Шчепају.

Облак

ОБЛАК

Афродита (Дрита, *алб.* сјајна) крије у облацима Париса, како би га заштитила од Менелајевог бе́са (или је то већ бѐса?).
Бореја, бог ветра, сакрио се у облаку са Оритијом, коју је уграбио пред небеском оргијом.
Венера свог сина Енеја спасава, тако што га обавија облаком заборава.
Густи, прозрачни и неухватљиви облак, у Старом завету је божанска мистерија. Или је то неки знак?
Дидахеу, први неканонски документ хришћанства, тврди како Христ долази на облаку. Облак је, дакле, део пророчанства.
Ђенова је обасјана сунцем, а Верона месецом. Вергилије, у *Енеиди,* облак назива мамцем, који је видљив, али неухватљив, увек је у другом облику. Може ли се упоредити са птицом?
Живети у облацима, живети илузије - колико ту стварности има, а колико телевизије?
Зевс је своју супругу Херу штитио, крио, тако што је њену фигуру од облака правио.
Иксион је на Херине облаке насртао и тако је мит о кентаурима настао.
Јунак *Песме о Нибелунзима*, у свом имену облак има: *Небел Јунг* је „дете облака“ - од хаоса, од пене, пре постанка.
Казна божја, и то је облак. Али и упозорење, предзнак.
Личи на облак изнад града, који улицама суверено влада.

Људски род је загледан у небески свод.
Можда је облак, несрећник, тек пуки посредник.
Нимбус (*лат.* – облак), у ког се бог Олимпа умотава да би сишао
на земљу да са смртницама спава.
Њему, а не облацима, у част – писане су оде, али таква је власт.
Облак се појављује током преображења и Христовог успења.
Пустиња, у којој се појављује, више од кише најављује:
Радост изласка, спас у ком Господ у виду облака напуни наш дом!
Све несреће које могу да нас задесе, излазе из Пандорине пластичне кесе,
у виду огромног облака. Никоме судбина није лака.
Тор, господар грмљавине, лебди у облаку из ког киша лије.
Ћамил, господар зле судбине, не излази из *Проклете авлије*.
Умесно је оно што каже
Фра-Петар: од нас траже
Храбрости да погледамо у сунце, кад изађемо у шетњу, из ћелије.
Циљају на то да нас ослепе, повреде, или барем да нам сузе исцеде.
Човек се не сећа онога што би хтео, али се сећа оног који га је проклео.
Џем-султан, по Ћамилу, или по Хаиму, није то прича о летећем ћилиму.
Шкрипе маказе, пошкропљене, твоје – сабласна одела од облака кроје.

Поплава

ПОПЛАВА

А ко није газио воду до колена, а ко није
Био у води до грла, тај не зна, најважније, да
Вода и преко куће прелази, да вода стиже
Где нико не може, а вода може и више:
Да дави и удави, као што је некад давала, на
Ђерму, да се напијемо и ми и стока,
Е, тако, сада она носи и нас и стоку, и друге
Животиње, предмете и ствари, беживотне,
Зато јер смо се огрешили о њена правила
И потценили јој снагу, а преценили,
Једино, своје способности.
Ко још верује у библијске Потопе?
Лаици смо ми, били и остали.
Љермонтов је давно поставио питања: *Ко смо
Ми? Откуда долазимо? Куда идемо?* Одговори,

Нажалост, нису оптимистички. *Човек ту није*,
Његово је уверење, *узвишено биће које сазнаје и*
Осмишљава природу и свет. То сазнање
Плаћа сопственом егзистенцијом. Он је, просто,
Рецимо и то, *ништавило које долази ниоткуд и*,
Све се чини, *да иде никуда*. Поезија данас нема
Тако универзалну димензију, као што ју је имала.
Ћопић је у њој видео „чаробну свирајку“: *дунеш*
У њу, све се преобрази, изгубиш се у прастарој...
Фарси, а не *бајци*, мој Бранко, обична је то фрула.
Homo poeticus постаје нешто друго: ако си
Целог свог живота причао о политици, не
Чуди се ако ти се она, каткад, обије о главу.
Џаба сте, по кафанама, галамили до зоре,
Шта је са светом, који сте спасавали?

Бели локвањи у Црној Бари

РАСТИЊЕ

Аспарагус расте на
Бедемима Чарнока, ту расту и
Веприна и Велика саса, а расте и
Гороцвет (*Adonis vernalis*), па
Drosera rotundifilia или росуља. Расте
Ђурђевак, једини који није
Ендемски угрожена врста. Елиминисане су:
Жута линцура (*Gentiana lutea*), јер нема камења;
Златни љиљан (*Lilium martagon*), расте у влажним шумама,
И госпина папучица, орхидеја која расте на Сувој планини.
Јагорчевина расте овде, мада је и она угрожена, као и
Ковиље (*Stipea pennata*); нема бора кривуља, ни
Лужњака, степског, а овде је некад била степа.
Љиљан није растао у овом биорегиону, као ни
Молика и Муника, они су на Проклетијама, зато је овде

Nimphaea alba, бели локвањ у Црној бари, док и
Њу не исуше, као и друге мочваре.
Оморика овде нема, очигледно,
Преостале су само сасе (*Pulsatilla grandis*),
Рунолист (тај украс Мучња и Проклетија),
Српска рамонда, степски божур,
Тиса (*Taxus baccata*), тиха отровница, крај
Ћувика. Овде ћеш још једино пронаћи
Угрожене биљке као што су Дивља
Фоја и Куцкавица дегенова (*Fritillaria gracilis*).
Хлебне житарице још нису пописане у
Црвеној књизи Србије. Радује ме и
Чињеница да је преостао још један
Џбун са војвођанском лепотицом -
Шумском бреберином (*Anemone nemerosa*)!

Самоубице

САМОУБИЦЕ

А.К., мој пријатељ, колекционар морбидне
Библиотеке самоубица: „Граматика смрти“,
Више пута ме молио да му преведем једну
Групу песника који су себи одузели живот.
Дела боли је збирка којом је дебитовала лепа
Ђ. Ч., само три године пре сопствене, добровољне,
Егзекуције. Постхумно, пријатељи јој објавише
Живот после живота (1999), књигу у којој открива
Зашто није могла да живи међу људима: била је
Изиритирана лажима; није била у стању да вара.
Ја сам стара, престара и уморна смрт – написала је.
К.Л. је био млади геније. Отровао се у школској
Лабораторији у 17 години. Мислили су да је то због
Љубави, неузвраћене, због разочараности у живот.
М.Ш. је више пута покушавао самоубиство, док,

На крају, није просто нестао негде у непознатом.
Његов кредо је био: „Живот је бол, неиздржив“.
О њему су причали легенде: како је преживео
Покушај самоубиства у судару са локомотивом;
Решио је да се убије скочивши са четвртог спрата -
Само се угрувао, док је трабант под њим уништен;
Токсичне психозе и експерименте са ЛСД-ом
Ће претворити у колаже и песме, у болници, па
У комуни наркомана; вешао се – канап се покидао;
Флашицу отрова је попио – испрали су му стомак.
Х.В. је био битник, волео је аутостопирање,
Цесту и саксофон. Срео се једном и са Гинзбергом.
Често је наступао у прашким клубовима.
Џак је навукао на главу и заспао пијан, крај пећи
Што се димила, и угушио се угљен-моноксидом.

Трагикомедија

ТРАГИКОМЕДИЈА

Алкестида, чије име значи „свемоћ дома“,
Била је добра домаћица и *вјерна љуба*:
Више је нема у постељи, а ни у кухињи,
Где је под покривен прашином. Одлучила је
Да се жртвује за мужа и остави место за другу
Ђевојку, не вриједнију, али можда срећнију.
Еурипид је овде претеча егзистенцијализма.
Живот се наставља после смрти. Трагедију
Замењује комедија: мртву особу – жива.
Исмејана је смрт, испод вела је она иста,
Јер богови су одлучили да је врате. Мирише на
Кедровину (она штити одећу од влаге и мољаца).
Лице јој покрива маска, а тело велови, док
Љубавника искушава: да ли је излечен, тј.
Морално препорођен? Мора бити опрезна.

Не сме и не може да говори. Није навикла.
Њено лице и даље је лепо, мада скривено
Оно је означено (*signifié*) да буде
Препознато у привидно непознатој персони.
Ритуална форма, радосно васкрснуће њеног
Смртног лика да ли је издаја Бога, подсмешљива
Теофанија? Још једном – трагедија
Ће постати комедија. „Из неприсутности трагедије
У трагичном свету рађа се комизам“ (М. Рењо),
Фарса – *Error in persona* – уместо љубавнице,
Херакле Адмету враћа супругу, Алкестиду. Из
Царства мртвих, где сви су само сенке. Међу њима
Чами Херакле, тај полубог, коме се Одисеј чуди:
Џиновима приличи друштво безвремених, у
Шкољци закречених предилувијалних инсеката.

Живот

ЋИВОТ♣

♣Гостујућа песма која се раније називала „Балтик“. Тада ми је акценат био на месту где је написана, на балтичкој обали, у зиму 2001. године. Тачније, током гостујућег предавања у Гдањску, када сам преспавао у једном хотелу у Сопоту, близу саме обале Балтика, а потом се прошетао обалом до Гдиње, будући да су ова три пољска града спојена. Акценат је овом приликом на речи „Ћивот“, која означава ковчег у којем се чувају посмртни остаци или мошти светаца.

Акобогда још једном да одем на
Балтик до Сопота чије је моло као
Велика бродска палуба на коју слећу
Галебови голубови ласте
Доле су главна атракција лабудови а горе продају
Ђинђуве од јантара у којем су заточени
Ембриони ларве инсекти чији ће убојити
Жалац постати украс
Златножут зеленкастосив на руци
Или око врата неке туристкиње са
Југа или запада свеједно
Колебам се кад покушавам да одредим
Линију разграничења крајеве света
Љуљам се негде између неба и земље
Магелановски путник облак изнад хриди

Насрћем на неприступачне обале
Њишући бедра груди бокове
Обамирем али се не обазирем
Пловио бих тако даље до
Риге а потом у
Санкт-Петербург
Тај град у који су заљубљени руски песници
Ћивот нек буде и мој
Убудуће
Фински залив ме мами
Хелсинки *Хиперореја*
Црњанског али не и само његова
Читуља – палим свећу крећем даље
Џунком Викинга – до
Шведске и Стокхолма акобогда...

Увирање

УВИРАЊЕ

Артерије и вене, игле и цевчице... Дан.
Будим се, а боље би било да нисам будан.
Волео бих да усним, као у оној песми, да,
Где су очи изван сваког зла... Овде су -
Другде, иако нисам као други, у другим су,
Ђерић би рекао (о)собама, нису
Елементарни услови за *eC eM eC*
Животним радостима. Жедан сам, јер се
Знојим непрестано и пресвлачим се
И пијем раствор кроз иглу на артерији на
Једној, на левој руци, док се игла,
Ко зна због чега, не зачепи, тај отвор на
Левој куцавици, или је то жила крварица;
Љутим се на себе што не знам, а жица
Ме кажњава крварењем. Доводница

Неће да престане да цури, ватом покушавам
Њу да зауставим, крв се некако згрушава.
О, ипак није шупља вена то! Проучавам
Потом тај низ крвних жила: приводница,
Раритетна: *vena haemorrhoidalis*, златна жица;
Свака од њих води крв ка срцу или од срца.
Ту је залутала, непримерена, *vena poetica*.
Ћебетом се покривам по глави: слика,
Уместо да је песничка, она је празнолика,
Фраза, јер су ми пресушиле све жиле.
Хладне инфузије су ми постале миле,
Цевчице које су ме течношћу освежиле.
Чиме сам заслужио ове артерије и вене?
Џаба оне сада оживљавају мене.
Шупљине ће остати непопуњене.

Фибуле

ФИБУЛЕ

Auccisa, антички и предромантички *ars, artis*,
Брошеви од бронзе, бравице под брадом;
Веште копче, на прсима, око појаса, око врата.
Где год је требало да се учврсти одећа, коса. Пре
Дугмади и других патент-затварача. Древне
Ђинђуве! Сахрањене са својим власницима.
Ексхумиране, једино су оне преостале. За
Жене, превасходно украс, а мушкарцима нужда.
Замениле су игле, с тупом главом, али су
И даље остале запињаче, зихернадле, налик на
Јадац (данас: *енглеске игле*, некад фибуле
Које су имале висок лук, затегнут попут кости,
Лисне – истог имена). Руска костимографкиња
Људмила пажљиво узима цибзар, јер он је
Молния (*рус.* - муња). Опрезна је и са *змейком*
(На руском – змај), мада нема зупце, језичак,

Његова сличност са змајем је фигуративна: и
Он користи принцип зупчаног затварача,
Пластичну копчу која клизи по узици док је палцем
Руке не зауставиш на свом оковратнику.
Сагуми, палије, и сличне кабанице, које су
Тада су биле на леђима достојника, иструлиће. Тек
Ће фибуле (наспрам тих тканина неугледне)
Указивати на њихово земаљско постојање.
Фибула и њен костим (*Fibel und Fibeltracht*, H. Beck).
Хитоне и хламиде на раменима предака
Црви су одавно појели. Пар сребрних фибула из
Чарнока (са декорацијом на правоуганој нози и луку),
Цеце у врбаском завичајном музеју а да мало ко зна
Шта вреде и значе њихови „консекративни рогови“?

Двоока

ХРАБАЛ

Аутомобил који је возио слупао се.
Била је то казна због убиства мачића,
Веровао је, сасвим заслужена. Не
Гледа више гране дрвећа, набрекле
Да пролистају. Свеједно му је када ће
Ђурђевак да избије из земље и излечи га од
Епилепсије, својим цветним гроздовима.
Желео је да падне, да пропадне
Због осећања кривице и срамоте,
И крикнуо је у тамно свитање,
Јер га више нису болела ребра
Која је поломио у саобраћајном удесу,
Лако је подносио тај бол, сетио се лабудице,
Љутине с којом је одбила његову помоћ.
Много тога је могао, а није учинио.

Никоме ништа нажао. Напротив,
Њему су чинили. Али не жали се,
Опростио је свима, само себи не може.
Превише је видео и желео да досегне,
Радовао се сунцу на хоризонту, као и
Снегу који шкрипи под чизмама,
Трави која ће нахранити срне, коју
Ће, преплашене, пронаћи испод снега,
Уместо страха од његових корака, или
Фарова аутомобила који ће их заслепити.
Храброст није била његова особина,
Цинизам – да, али не и кинизам:
Често су прављене (намерне) грешке,
Џаба што није имао осећај надмоћности,
Шокирао је и понижавао савременике...

Душе, ако изгубимо

ЦЕНОВНИК♣

♣Гостујућа песма. Настала је у Новом Саду 1991. године. Једна од првих азбучних молитви које сам написао. Први пут је објављена под називом „Душе, на распродаји“.

Аквизитерима у
Будућим
Временима, преостаће, на продају (или
Гратис), једино
Душа, сопствена. А када и њу,
Ђутуре, уновче или размене,
Евентуално, за неку другу,
Жељену ствар – пашћемо у немилост
Зајмодаваца,
И прича, већ испричана,
Још једном ће се поновити.
Колико ће нас остати без душе?
Личим ли на неког ко ће тај податак открити?
Љубав а не
Мржња, била је,

Некад, потпис таквог Уговора.
Ње више нема,
Остало је
Преостало.
Речима га нећу величати.
Све и да су ми последње у устима.
Тренутку, кога издвајам, примеренија је
Ћутња, него говорење.
У њему је, као у замци, сапета
Фатална, можда баш зато наша, судбина.
Храбрости нам не недостаје, али њена је
Цена превисока. Имамо
Чиме да платимо (живот је, барем,
Џабалук), али душе, ако их изгубимо,
Шта ће их надокнадити?

Част

ЧАСТ

Ако се увредите овим стиховима,
Биће да и сами припадате г...има,
Вели Виткјевич, звани Виткаци.
Где је ту метафизичка дубина?
До гуше ми је дошло душебрижништво.
Ђавољи изроди, помињу Дијану из
Ефеза, али више им је стало до пива,
Жедни су, после егзекуције части.
Завапио сам: ништа вам није свето!
Изузетак не чини правило, ипак,
Један од њих, тих пријатеља мојих,
Који су препуни лажних обећања,
Лицемерно ми је саопштио: да има
Људе на високом положају, који
Ми могу помоћи и да ће ми помоћи,

На његову препоруку, наводно,
Њу је већ изрекао у
Одговарајућем тренутку, у
Пријатељском ћаскању. У
Реду, кажем, радујем
Се, унапред, само да
То донесе и неки
Ћар.
Увек ћу бити захвалан. Али -
Фекалије остају фекалије,
Хвалисање пуко хвалисање,
Цеђ ми је у цистама, цедим
Чисти чемер. Чекам
Џека Трбосека, он је мој
Шерлок, спаситељ.

Место одакле је дошао џак

ЏАК♣

♣Гостујућа песма. Реч је о песми „Талац“, која је настала у Новом Саду, непосредно после бомбардовања 1999. године. Наслов је промењен у „Џак“, будући да је књига-талац, извирила из џака и тако доспела у антикварницу „Орфелин“ које, нажалост, више нема.

Антикварна књижара “Орфелин”, у Новом Саду,
Била је тек отворена, у њој смо били
Василије, власник, и ја, ниједна више муштерија.
Говорио је са неким телефоном, климнух главом
Да бих га поздравио и окренух се полицама.
Ђубретарска работа: посегнути за неким од
Егземплара, старих, прашњавих, са
Жутом или пожутелом хартијом, дубоко
Заронити у прошлост, запрљати прсте.
Ископати нешто интересантно, није
Једноставно, али те, понекад, стрпљење награди
Књигом у којој су сабране приче и писма
Лазе К. Лазаревића, у издању СКЗ и Матице српске, с
Љубичастим отвором посред књиге.
Можда је управо то оно што ме је привукло.

Неким оштрим предметом (бодеж, шило, ексер),
Њене корице су биле прободене, након тога није
Отварана, карактеристичне рупе на свакој
Појединачној страници, на пробијеном месту увукле су се једна у другу,
Расипале су се папирне мрвице приликом листања
Страница које су биле оскврнављене.
Тад помислих о оном ко је то учинио, када и где
Ће се књига жртвовати за свог власника,
У ком рату или пред којим примирјем? Њена
Фалинка, у ствари, сведочи о избеглици из
Хрватске, коме је српски писац и хуманиста, у
Црвеним корицама (и књиге могу да крваре), на
Чудан начин спасио живот, потом је, из
Џака извирила на светло антикварнице:
"Швабица" са прободеним грудима, син који се жртвовао
[за отаџбину... Његове незацељене ране
[још једном се отварају као стигмати.

Грана за штрик

ШТРИК♣

♣Гостујућа песма, првобитно названа „Самоубиство песника“. Написана у Амстердаму, у јануару 2002. године. Нови наслов, «Штрик» од немачке речи *strick* (уже, конопац), уобичајен је у Војводини за све оно што се веша (од опраног рубља да се суши на канапу, до обешеног, па и оног који се сам обесио).

Ако се ниси родио као песник,
Барем ћеш као песник умрети...
Великодушно ти је дат избор:
Где, када и *како* (јасно је *ко*, а
[не питамо *зашто?*)
Да ставиш тачку на своје **ј**(аде),
[или је то већ
Ђура (*dziura*, pol., *рупа*) на челу,
[у грудима.
Этакий дурак! То није, наравно,
[наш узвик.
Жизнь / życie је *дар / podarunek,*
Зар га се одрећи? Без обзира на
Идеале, на боравиште / *жилище*
Јучерашње, не више и данашње,
[никако сутрашње.
Како? Можда под неким мостом,
[у каналу, у реци или у
Луци, ту где пристају бродови
[из целог света,

Љеска се море, загађено нафтом
[из завађеног света.
Можда негде у ваздуху, високо,
На небу, над облацима, у
Њих уронути, нестати,
[распрснути се, само без
Опасности по друге:
Путнике, птице, пахуљице...
Револвером у брбљива уста, у неверно
Срце... Може ли се умрети без патетике,
Тек тако – престанеш да дишеш. Токсин!
Ћирилично последње слово...
Убија се, дакле, православни, Словен...
Фаталист! Призива сопствену смрт,
Храбро или кукавички, хладнокрвно – не!
Цвокотајући! Цвета цветњак, цвркуће... коме,
Чему? Зар и њему? Па и њему, који
Џоинт, последњи, завија и сагорева,
Шмрче прах, толико налик на остатке
[посмртне...

Пут за Чарнок

Уместо поговора:

ЧАРНОК

Археолошко налазиште из млађег гвозденог доба, у атару
Бачког Доброг Поља (од 1945, раније: мађ. *Kisker*, нем. *Klein Keer*):
Видљиво је постојање два типа насеља (отвореног и затвореног),
Град са утврђењем елипсастог облика и насеље ван зидина бедема.
Доласком Келта на ова подручја, у I веку пре нове ере,
Ђуга није више дрвена, него земљана посуда - ено грнчарског кола,
Ено! Можеш њом воду захватити и у њој скувати чај од
Жалфије (Salvia officinalis) да ублажиш упалу јетре, бубрега, жучи.
Загледај се у зидове од блата: некада су то биле две зоне – једна је
Имала функцију трга, а друга је била са објектима, силосима и
Јамама. Остаци стамбених хоризоната и материјала, указују да је то
Келтски опидум (oppidum), али одбрамбену улогу добија још пре, са
Латенском популацијом, Скордисцима. Живели су у земуницама,
Људи, а не кртице. Дали су земљаним бедемима
Масивни, кружни облик, до кога се долазило ровом.

Насеље са некрополом постојало је још у бронзаном добу, али
Њега више нема на северној, левој обали Црне баре.
Од I века нове ере ови простори су део Барбарикума,
Припадали су Римском царству. Насељавају их Сармати.
Римским утицајима се придружују хеленски. Са великом
Сеобом народа долазе и Авари (о њима сведочи некропола,
Ту, где је сада циглана). Почетком IX века, овде
Ће стићи Бугари, а крајем века и
Угарска племена. Ово потврђују некрополе из X века.
Франци су такође овде боравили. У
Хоризонту X-XII било је средњовековно насеље са
Црквом. Ништа није остало од Црне баре. Само црница, у
Чију таму није лако продрети. Чарнок је откривен случајно:
Џукци су ископали, уз скривене кости, остатке грнчарије и
Шапама их разбацали по сеоској њиви...

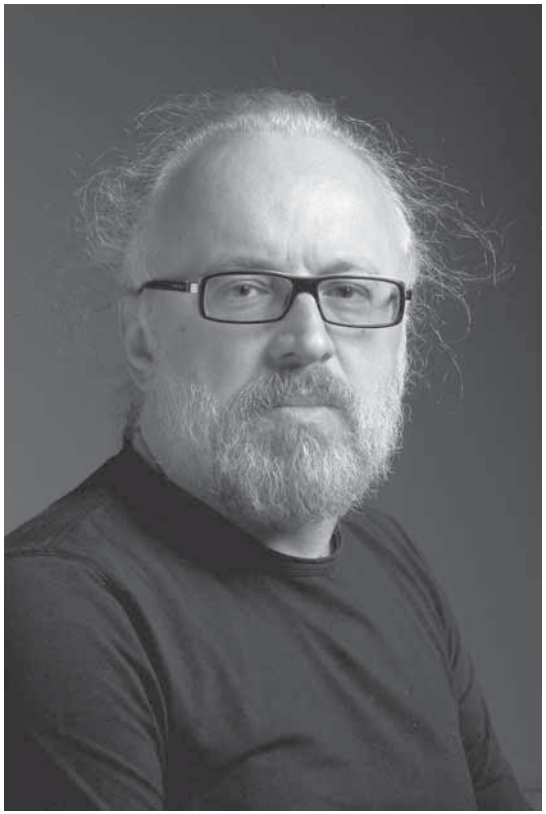

Портрет аутора: Драго Вејновић

Уместо биографије:

ЂЕР, И, Ћ

Алхемичар сам, ако у овом археолошком налазишту
Будем открио „најзнанимљивији људски позив“, или сам
Варалица!? јер не може се наћи камен мудрости у
Грудви глине. Можда тек неки грош. Грмљавина:
Данашњим језиком могу ли се изрећи вечне ствари?
Ђерића долови и Ђерића Главица, још увек постоје,
Ено – на Сињајевини, црногорској планини.
Желео бих да их једном посетим. Као и подручје
Загуља, где се, од 1750. населила грана Златнопојасовића,
Из групе давнашњих Новљана. А ту на Златној страни
Је пуно тога што не знам о својим прецима. Једва, једвице,
Каква каљава
Луча.
Љиљци
Мађухице

Нису ничији,
Њишу се
Отужно.
Преписујем препев,
Рвем се,
Сам самцит.
То је цена коју
Ћу сам платити.
Ухваћен сам у
Фалсификовању свога тела, свођењу
Халуцинација на 178 цм и њиховом преношењу на
Цедуљице. Премештајући их у стихове био сам,
Чак, принуђен да покажем своје лоше подражавање
Џеза, а не древних азбучних молитви, јер моје тело нема
Шта да баца у занос, до несвестице...

Локалитет Чарнок

САДРЖАЈ

Пролошка песма:
НУЛТА 5
Азбучне завичајне молитве: 9
АЈ! 11
БЕЗДОМНОСТ 15
ВАТРА 19
ГОРЕ 23
ДОМ 27
ЂУБРИШТЕ 31
ЕКСЕРИ 35
ЖАЛБЕНИК 39
ЗЕМЉА 43
ИЗГУБЉЕНОСТ 47
ЈЕРЕС 51
КОРИФЕЈ 55
ЛЕКТИРА 59
ЉУДСКИ 63
МАСКА 67
НАДГРОБИЈЕ 71
Њ.В. 75
ОБЛАК 79
ПОПЛАВА 83
РАСТИЊЕ 87
САМОУБИЦЕ 91
ТРАГИКОМЕДИЈА 95
ЋИВОТ 99
УВИРАЊЕ 103
ФИБУЛЕ 106
ХРАБАЛ 111
ЦЕНОВНИК 115
ЧАСТ 119
ЏАК 123
ШТРИК 127
Уместо поговора:
ЧАРНОК 131
Уместо биографије:
ЂЕР,И,Ћ 135

Зоран Ђерић
ЧАРНОК
Прво издање
2015.

Рецензенти:
Симон Грабовац
Дарко Гавриловић

Аутор свих фотографија:
Зоран Ђерић

Фотографија аутора:
Драго Вејновић

Издаје и штампа
ГРАФОМАРКЕТИНГ
Нови Сад

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-14

ЂЕРИЋ, Зоран
Чарнок : песничка монографија / Зоран Ђерић ; [фотографије Зоран Ђерић]. - 1. изд. - Нови Сад : Графомаркетинг, 2015 (Нови Сад : Графомаркетинг). - 140 стр. : фотогр. ; 23 cm

Тираж 500.

ISBN 978-86-86601-23-0

COBISS.SR-ID 299540487